

Roomalaiskirjeen selitys 16

Room. 8:1–4

Savonlinnan Tuomiokirkko, 27.2.2013

Pyhän Hengen luoma uusi elämä

Kertausta

Tähän mennessä Paavali on Roomalaiskirjeessään esittänyt pääasiat siitä, kuinka ihmisestä tulee Jumalalle kelpaava. Se tapahtuu, kun ihminen uskoo Jeesukseen ja hänen tekemäänsä syntien sovituksen.

Jeesus ei ole meille ainoastaan syntiemme sovittaja. Hän on Paavalin mukaan edustajamme muullakin tavalla. Jopa niin vahvasti, että kun hän kuoli ristillä meidän edestämme, niin mekin hänessä kuolimme. Kasteessa tämä tosiasia annetaan meille omaksi ja se toteutuu meissä, kun uskomme sen. Siksi Kristuksen kuolema on vapauttanut meidät synnin tekemisen vallasta. Kasteessamme meidät nimittäin liitettiin myös Kristuksen ylösnousemiseen kuolleista.

Viime kerralla kuulimme siitä, että kristityn uusi elämä uskossa ei kuitenkaan ole täydellistä. Jopa Kristuksen erityisesti valitsema apostoli eli Paavali joutui tuskastuneena huokaamaan itsestään: ”Minä viheliäinen ihminen, kuka pelastaa minut tästä kuoleman ruumiista?” Hänessäkin ”vanhalla ihmisellä” eli itsekkäällä, jumalanvastaisella ihmisluonnolla oli edelleen sijansa. Hengessään Paavali kyllä halusi noudattaa Jumalan tahtoa ja lähimmäisen rakkautta. Silti hänessäkin eli edelleen myös toinen, Adamilta periytynyt ja synnin turmelema tahto. Kuten hän itse kirjoitti:

”Huomaan siis, että minua hallitsee tällainen laki: haluan tehdä hyvää, mutta en pääse irti pahasta. Sisimmässäni minä iloiten hyväksyn Jumalan lain, mutta siinä, mitä teen, näen toteutuvan toisen lain, joka sotii sisimpäni lakia vastaan. Näin olen ruumiissani vaikuttavan synnin lain vanki.” (Room 7:21–23)

Uskovat ovat ”Kristuksessa”

Edellä sanotusta syntyy kuitenkin aivan liian ankea kuva siitä, mitä Paavali kokonaisuudessaan opettaa kristitystä ihmisestä. Emme me suinkaan pelkästään noin surkeita ole. Meitä kristityitä ei nimittäin pidä tarkastella ainoastaan sen perusteella, mitä me olemme itsessämme eli omassa varassamme, omien kykyjemme perusteella.

Mikään kadotustuomio ei siis kohtaa niitä, jotka ovat Kristuksessa Jeesuksessa. Hengen laki, joka antaa elämän Kristuksen Jeesuksen yhteydessä, on näet vapauttanut sinut synnin ja kuoleman laista. (Room. 8:1–2)

Paavalin mukaan kristityt siis ”ovat Kristuksessa”. Se tarkoittaa sitä, että jollain mystisellä, järjelle käsittämättömällä tavalla usko Kristukseen liittyy uskovan Kristukseen. Jeesuksesta tulee uskovalle olemassaolon perusta. Kristitty elää ja on olemassa siksi, että Jeesus herätettiin kuolleista. Siksi hän

ei myöskään joudu tuomittavaksi kadotukseen. Koska hän on uskossa yhdistynyt Kristukseen, hän saa elää.

Aiemmin olemme kuulleet siitä, että tämän mystisen yhdistymisen perustana on kristityn saama kaste Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Paavali kirjoitti:

”Vai ettekö tiedä, että me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa kastetut? Niin olemme siis yhdessä hänen kanssaan haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niin kuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman. Sillä jos me olemme hänen kanssaan yhteen kasvaneita yhtäläisessä kuolemassa, niin olemme samoin myös yhtäläisessä ylösnousemuksessa. (Room. 6:3–6)

Kasteen lisäksi tarvitaan usko. Usko toteuttaa käytännössä sen, minkä kaste saa aikaan: Me olemme Kristuksessa. Hän on meissä, yhdistynyt meidän henkemme kanssa.

Tältä kantilta katsottuna ei tosiaankaan päde se ankea huudahdus, jonka Paavali aiemmin joutui päästämään: ”Minä viheliäinen ihminen!” Kun meitä katsotaan siltä kantilta, mitä me olemme Jeesuksen yhteydessä, silloin asia on aivan toisin: ”Hengen laki, joka antaa elämän Kristuksen Jeesuksen yhteydessä, on näet vapauttanut sinut synnin ja kuoleman laista.”

Mitä tarkoittaa ”Hengen laki”?

Mikä on tuo Paavalin mainitsema ”Hengen laki”? Se ei ole mikään uusi sääntö, jota olisi pyrittävä noudattamaan pysyäkseen Jumalan yhteydessä. Tässä kohdassa ”laki” tarkoittaa *periaatetta*. Paavalin mukaan on olemassa sellainen periaate, että se joka on kasteen ja uskon kautta liitetty Jeesukseen, sen elämässä vaikuttaa Jumalan Pyhä Henki. Ja tämä Henki vapauttaa kadotuksen, synnin ja kuoleman vallan alta.

Mihin laki ei pysty?

Mihin tämä perustuu? No seuraavassa Paavali sen kertoo:

Jumala teki sen, mihin laki ei pystynyt, koska se oli ihmisen turmeltuneen luonnon vuoksi voimaton (Room. 8:3)

Tässä kohdassa sana ”laki” tarkoittaa aivan muuta kuin mitä ”Hengen laki” edellisessä lauseessa. Tässä laki tarkoittaa Jumalan lakia, kymmentä käskyä ja muita Mooseksen kautta saatuja määräyksiä. Tai ylipäänsä etiikkaan perustuvaa jumalasuhdetta.

Tuo laki ei pystynyt korjaamaan ihmisten ja Jumalan välejä. Itsessään tuo Jumalan laki on kyllä hyvä ja oikeudenmukainen ja käskee oikeita asioita. Ongelmana on vaan se, että ihmiskunta, jolle tuo laki on annettu, se on turmeltunut; hyvin syvästi turmeltunut, luontonsa puolesta turmeltunut. Siksi paraskaan etiikka ei kykene vapauttamaan ihmistä ”synnin ja kuoleman laista” eli siitä

periaatteellisesta tosiasiaista, että jokainen ihminen on luonnostaan syntinen ja syyllinen ja tuomion alainen jumalasuhteen kannalta katsottuna.

Jumalan ratkaisu: lähetti Poikansa syntiin

Paavali sanoo, että ”Jumala teki sen, mihin laki ei pystynyt”. Jumala korjasi ne ihmisen ja Jumalan välit, joihin useimmat kokeilevat parannukseksi Jumalan lakia (tai nykyisin jotain muuta yritystä elää Jumalalle kelpaavien eettisten standardien mukaan; vaikkapa ”suvaitsevaisuuden”, tai ”ekologisesti kestävä elämäntavan” tai ”eettisen kuluttamisen” mukaan. Nekin ovat kaikki hyviä eettisiä standardeja, mutta ne eivät kykene vapauttamaan synnin, syyllisyyden ja Jumalan vihan alta).

Miten Jumala sen teki?

Syntien sovittamiseksi hän lähetti tänne oman Poikansa syntisten ihmisten kaltaisena. Näin hän tuomitsi ihmisessä ihmisten synnin, jotta meissä, jotka elämme Hengen emmekä lihamme mukaista elämää, toteutuisi lain vaatima vanhurskaus. (Room. 8:3–4)

Jumala lähetti Jeesuksen tänne ”syntisten ihmisten kaltaisena”. Alkukielessä eli kreikassa asia on ilmaistu samoin kuin vanhassa käännöksessä: ”lähettämällä oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa”.

Jeesus ei ollut pelkästään ”ihmisen kaltainen”. Hän oli tosi ihminen. Mutta yksi häneltä puuttui, synti. Hän ei rikkonut Jumalan tahtoa vastaan, kuten me. Hän ei ollut perinyt syntistä ihmisluontoa, vaan puhtaan ja synnittömän ihmisluonnon.

Koko Jeesuksen elämä syntymästä hautaan asti oli kuitenkin samaistumista syntisiin ihmisiin. Jeesus oli kuin puhdas tiskirätti, joka imee ja absorboi itseensä kaiken sen lian, jota puhdistamaan se on tiskipöydälle ja sinkin viemäriaukkoon lähetetty.

Siksi Jesajan kirjassa sanotaan näinkin:

Me vaelsimme kaikki eksyksissä niin kuin lampaat, kukin meistä poikkesi omalle tielleen. Mutta Herra heitti hänen päällensä kaikkien meidän syntivelkamme. (Jes. 53:6)

Tämän seurauksena Jeesuksesta tuli niin syntinen, että hän joutui Jumalan kiroamaksi. Tästä Paavali kirjoittaa Galatalaiskirjeessä näin:

Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta, kun hän tuli kiroukseksi meidän edestämme - sillä kirjoitettu on: "Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu" (Gal. 3:3)

Tätä on siis se, että Jumala lähetti Poikansa maailmaan ”syntisen lihan kaltaisuudessa”. Jeesukseen on laitettu koko maailman synti, vaikka hän itse ei ollutkaan sitä tehnyt.

Ihmisen synti tuomittiin ihmisessä

Miksi Jumala oli päättänyt näin tehdä? Syy on tämä: ”Näin hän tuomitsi ihmisessä ihmisten synnin.” Jumala teki Jeesuksesta koko ihmiskunnan edustajan. Häneen on kasattu kaikkien kaikki synnit. Ja hänet tuomittiin kaikkien ihmisten kaikkien syntien vuoksi. Hänessä ne synnit saivat sen, minkä ansaitsevat. Hänessä ne tapettiin. Hänen kuolemansa kautta niiden valta tehtiin tyhjäksi, kuoleman kautta.

Mitä siitä seuraa? Seuraa tämä: ”jotta meissä, jotka elämme Hengen emmekä lihamme mukaista elämää, toteutuisi lain vaatima vanhurskaus.” Se tarkoittaa, että Jeesukseen kasteen ja uskon kautta liitetyt ihmiset saavat uuden mahdollisuuden. Heissä voi toteutua se, mihin Jumalan laki ja eettisyys omalla, mutta meille syntisille käymättömällä tavallaan pyrkii.

Kiertotietä lain tarkoittamaan päämäärään

Jumalan lain tarkoituksenahan on, että me eläisimme Jumalan yhteydessä, lähimmäistä rakastaen. Mutta laki ei meidän syntimme takia voi viedä suoraan tähän päämäärään. Siihen voi viedä ainoastaan Jumalan Pyhä Henki. Hän antaa uuden elämän kasteen ja uskon kautta; sellaisen elämän, jossa turvaudutaan uskossa Jeesukseen ja saadaan häneltä rakkaus lähimmäisiä kohtaan.

Se on se ”lain vaatima vanhurskaus”. Olennaista on, että me emme itse saa sitä aikaan yrittämällä täyttää Jumalan lain käskyt. Tuo lain vaatima vanhurskaus ”toteutuu meissä”. Sen saa aikaan Jumalan Henki.

Otetaanpa vielä kertauksen vuoksi nyt käsiteltävänä oleva ajatus uudelleen:

Niin ei nyt siis ole mitään kadotustuomiota niille, jotka Kristuksessa Jeesuksessa ovat. Sillä elämän hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa on vapauttanut sinut synnin ja kuoleman laista. Sillä mikä laille oli mahdotonta, koska se oli lihan kautta heikoksi tullut, sen Jumala teki, lähettämällä oman Poikansa syntisen lihan kaltaisuudessa ja synnin tähden ja tuomitsemalla synnin lihassa, että lain vanhurskaus täytettäisiin meissä, jotka emme vaella lihan mukaan, vaan Hengen. (Room. 8:1–4)

Sitä voi verrata Galatalaiskirjeen kolmannen luvun vastaavaan ajatukseen:

Sillä kaikki, jotka perustautuvat lain tekoihin, ovat kirouksen alaisia; sillä kirjoitettu on: ”Kirottu olkoon jokainen, joka ei pysy kaikessa, mikä on kirjoitettuna lain kirjassa, niin että hän sen tekee”. Ja selvää on, ettei kukaan tule vanhurskaaksi Jumalan edessä lain kautta, koska ”vanhurskas on elävä uskosta”. Mutta laki ei perustaudu uskoon, vaan: ”Joka ne täyttää, on niistä elävä”. Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta, kun hän tuli kiroukseksi meidän edestämme - sillä kirjoitettu on: ”Kirottu on jokainen,

joka on puuhun ripustettu" - että Aabrahamin siunaus tulisi Jeesuksessa Kristuksessa pakanain osaksi ja me niin uskon kautta saisimme luvatun Hengen. (Gal. 3:10–14)

Jumalan laki on siis eräässä mielessä aivan vastakkainen pelastustie kuin kristillinen usko. Jälkimmäinen ei perustu ihmisen yrityksiin elää eettisesti oikeata elämää. Kristillinen usko perustuu radikaaliin sen myöntämiseen, että lain vaatimukseen en kykene. Se perustuu radikaaliin sen myöntämiseen, että tuon lain tien mukaisesti minä olen Jumalan edessä ansainnut kuolemantuomion. Ja sen uskomiseen, että toinen on uhrattu edestäni kuolemaan, Jeesus. Hän on kuollut tuomioni; se on kuoltu pois. Mutta samalla olen kuollut pois lakiin ja eettisyyteen perustautuvasta uskonnosta. Se tilalle on tullut uusi jumalasuhteen todellisuus, Pyhän Hengen vaikutus. Sen Jumala lahjoittaa armosta, Jeesuksen tähden. Ja se Hengen vaikutus saa minussa aikaan hyvää, Jumalan tahdon mukaista elämää.

Näin siis Jumalan laki eli hänen hyvä tahtonsa alkaa kristillisen uskon tiellä loppujen lopuksi kuitenkin toteutua; vaikkakin aikamoisen kiertotien kautta. Mutta suurempaakaan tietä ei ole. Syynä on ihmisluonnon syntisyys. Jos Jumala käyttää lakiaan ihmisluontoon suoraan, se ei suinkaan saa aikaan Jumalan tahdon mukaista elämää, vaan synnin ja syyllisyyden vallan kasvua. Siksi tarvitaan Jeesusta, hänen kuolemaansa ja ylösnousemustaan; siksi tarvitaan kastetta ja uskoa. Ne vievät loppujen lopuksi samaan päämäärään kuin laki: Rakasta Herraan sinun Jumalaasi yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.